

GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkto apibendrintas paaiškinimas (komentaras) išdėstomas taip:

3) už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija, nuolatinių Lietuvos gyventojų, kurie mokosi ar studijuoja, sumokėtos sumos. Jei už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, formaliojo profesinio mokymo programos modulį ir (ar) studijas sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį gražinta šios paskolos dalis.

(Pagal 2020 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-62, taikomą apskaičiuojant ir deklaruojant 2020 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Pagal šio punkto nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas (toliau – gyventojas), kuris mokosi ar studijuoja, iš savo 2020 metų ir vėlesnių mokestinių metų metinių pajamų gali atimti per mokestinį laikotarpį, t. y. per kalendorinius metus, patirtas išlaidas už:

- profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija;
- profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (-jos);
- studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

2. Ši lengvata taikoma neatsižvelgiant į tai, už kelintą komentaro 1 punkte nurodytas sąlygas atitinkantį profesinį mokymą ar studijas gyventojas 2020 metais ar vėlesniais metais sumokėjo, t. y. iš 2020 m. ir vėlesnių mokestinių metų metinių pajamų galima atimti sumas, sumokėtas ne tik už pirmąjį, bet ir paskesnę profesinį mokymą, taip pat ne tik už pirmas, bet ir paskesnes studijas.

3. Už komentaro 1 punkte nurodytas sąlygas atitinkantį profesinį mokymą ar studijas patirtomis išlaidomis laikoma profesinio mokymo teikėjui, aukštajai mokyklai ar mokslinių tyrimų institutui per atitinkamą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) sumokėta studijų (mokymosi) kaina (toliau – įmokos), kurią besimokantis ar studijuojantis gyventojas privalo mokėti ir sumoka pagal jo su profesinio mokymo teikėju, aukštąja mokykla ar mokslinių tyrimų institutu pasirašytą studijų (mokymosi) sutartį.

Už profesinį mokymą ar studijas patirtoms išlaidoms nepriskiriamos sumos, sumokėtos už egzaminų perlaikymą, apgyvendinimą, maitinimą, naudojimąsi profesinio mokymo ar aukštosios mokyklos infrastruktūra ir kitos su studijomis ar mokymusi susijusios išlaidos.

4. Lengvata taikoma tiek Lietuvos, tiek užsienio valstybių profesinio mokymo teikėjui, aukštajai mokyklai ar mokslinių tyrimų institutui sumokėtoms įmokoms, išskyrus, jeigu sumokėta užsienio vienetams, įregistruotiems ar kitaip organizuotiems tikslinėse teritorijose (žr. GPMĮ 17 straipsnio 2 dalies komentarą).

5. Iš kokių pajamų galima atimti už profesinį mokymą ir studijas sumokėtas įmokas ir šios lengvatos ribojamą dydį nustato šio straipsnio 3 dalis (žr. GPMĮ 21 str. 3 dalies komentarą).

6. Lengvatos taikymas įmokoms už studijas

6.1. Vertinant lengvatos taikymo sąlygas įmokoms už studijas, sąvokos „studijos“, „aukštojo mokslo kvalifikacija“ ir kt. suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas). Šiame įstatyme apibrėžta, kad studijos – asmens, įgijusio ne žemesnę kaip vidurinę išsilavinimą, mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą arba disertacijos rengimas, o aukštojo mokslo kvalifikacija – kvalifikacinis laipsnis, mokslo daktaro laipsnis, meno daktaro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią suteikia aukštoji mokykla, turinti kompetentingos institucijos pritarimą tai kvalifikacijai teikti. Asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje, laikomas studentu.

Taigi šios lengvatos taikymo subjektu laikomas gyventojas, kuris teisės aktų nustatyta tvarka yra priimtas į aukštąją mokyklą ar mokslinių tyrimo institutą ir pagal šių mokslo ir studijų institucijų, kurioms minėtos įmokos mokamos, statutą, studijų nuostatus ar kitus studijų tvarką reglamentuojančius teisės aktus pripažįstamas studijuojančiu, t. y. laikomas studentu. Studento statusą turintys gyventojai registruojami Studentų registre.

6.2. Mokesčio lengvata taikoma neatsižvelgiant į tai, kokioje mokslo ir studijų institucijoje (kolegijoje, universitete ar mokslinių tyrimų institute) gyventojas studijuoja, taip pat neatsižvelgiant į studijų formą (nuolatinės studijos ar iššėstinės studijos), sumokėjus už:

6.2.1. profesinio bakalauro studijas;

6.2.2. bakalauro ir magistro studijas ar vientisąsias studijas;

6.2.3. mokslo doktorantūros, meno doktorantūros studijas;

6.2.4. studijas pagal profesinių studijų programas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija, kurią teisės aktų nustatyta tvarka suteikia aukštoji mokykla;

6.2.5. komentaro 6.2.1 – 6.2.4. punktuose nurodytų studijų metu atliekamus mokslinius tyrimus ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros (meno) darbus, už dalyvavimą regionų plėtros projektuose, konsultacinėje veikloje bei už baigiamojo darbo (disertacijos, meno projekto) rengimą bei gynimą;

6.2.6. dalines studijas, jeigu jų rezultatai pripažįstami aukštojoje mokykloje, kurioje gyventojas studijuoja komentaro 6.2.1 – 6.2.4. nurodytas studijas.

Eksternu aukštojo mokslo kvalifikacijos siekiantis gyventojas galės iš savo pajamų atimti aukštajai mokyklai sumokėtas įmokas tik tuo atveju, jei pagal toje aukštojoje mokykloje studijų tvarką reglamentuojančius teisės aktus bus laikomas joje studijuojančiu asmeniu.

Už papildomas ar išlyginamas studijas sumokėtoms įmokoms lengvata taikoma, jeigu šių studijų rezultatai įskaitomi aukštosios mokyklos nustatyta tvarka ir asmuo studijuoja.

6.3. Lengvata gali pasinaudoti tiek Lietuvoje, tiek užsienio valstybėje studijuojantys gyventojai, už tuos mokesčius metus, kuriais faktiškai sumokėjo įmokas už studijas.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas 2018 m. baigė kolegiją ir įgijo pirmą aukštąjį išsilavinimą. 2019 m. įstojo į kitą kolegiją ir už studijas 2019 metais sumokėjo 300 Eur, o 2020 metais - 350 Eur.

Pateikęs 2019 metų metinę pajamų deklaraciją šis gyventojas už studijas sumokėtos įmokos – 300 Eur, iš metinių pajamų atimti negalėjo, kadangi pagal galiojusią GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkto redakciją mokesčio lengvata už antrą kolegiją išsilavinimą nebuvo taikoma.

Pateikęs 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją šis gyventojas gali už studijas 2020 metais sumokėtą 350 Eur įmoką atimti iš metinių pajamų, kadangi apribojimo dėl įgyjamų aukštojo mokslo kvalifikacijų skaičiaus GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkte nėra.

2. Gyventojas 2020 metais įstojo į teisės bakalauro studijas universitete A ir ekonomikos bakalauro studijas universitete B. 2020 m. už teisės studijas gyventojas sumokėjo - 6 000 Eur, už ekonomikos studijas – 4 500 Eur.

Tokiu atveju, gyventojas, pateikęs 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo metinių pajamų gali atimti per šį mokesčių laikotarpį už studijas sumokėtą sumą, neviršijančią GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkte nustatyto dydžio.

3. Gyventojas 2020 m. metais įstojo į Suomijos universitetą verslo vadybos studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija. Gyventojas už studijas 2020 m. sumokėjo 7 000 Eur.

Pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs mokesčių administratoriui 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo 2020 metų metinių pajamų gali atimti už studijas sumokėtą sumą, neviršijančią GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio.

4. Tarkime, 2020 metais gyventojas sumokėjo Vilniaus universitetui už išlyginamasias studijas Ekonomikos fakultete.

Šis gyventojas galės iš 2020 metų metinių pajamų atimti už išlyginamasias studijas sumokėtą įmoką, jeigu Vilniaus universitete tokios studijos pagal šios aukštosios mokyklos studijų nuostatus yra prilyginamos studijoms, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

6.4. Tuo atveju, kai gyventojas 2020 metais ir/ar vėlesniais mokesčiais metais pasinaudoja mokesčio lengvata įmokoms už studijas, o vėliau Mokslo ir studijų įstatyme nustatyto pagrindu bei

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gauna už studijas sumokėtos kainos (jos dalies) kompensaciją, prievolės patikslinti tų mokesčių laikotarpių, kuriais buvo pasinaudota mokesčio lengvata, metinių pajamų mokesčio deklaracijų neatsiranda. Gyventojų gauta studijų kainos kompensacija pagal turinį nelaikoma gražinama studijų kaina ar jos dalimi, ji pripažįstama gyventojų neapmokestinamosiomis pajamomis ir jos gavimo faktas nepaneigia GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkte įtvirtintos gyventojų teisės GPMĮ nustatyta tvarka už studijas sumokėtas sumas atimti iš pajamų.

Už studijas sumokėtos kainos kompensavimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintas Už studijas sumokėtos kainos kompensavimo tvarkos aprašas.

7. Lengvatos taikymas įmokoms už profesinį mokymą

7.1. Vertinant lengvatos taikymo sąlygas įmokoms už profesinį mokymą, komentare vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme (toliau - Profesinio mokymo įstatymas). Vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, profesinis mokymas vykdomas pagal formaliojo ir neformaliojo profesinio mokymo programas. Šiame įstatyme apibrėžta, kad profesinis mokymas, vykdomas pagal formaliojo profesinio mokymo programas, kurias pabaigus suteikiama kvalifikacija ar jos dalis, laikomas formaliu profesiniu mokymu.

Kvalifikacijos dalis suprantama kaip kompetencija, įgyta baigus atskirą formaliojo profesinio mokymo programos modulį.

7.2. Formaliojo profesinio mokymo programa susideda iš savarankiškų privalomųjų ir pasirenkamųjų modulių. Formaliojo profesinio mokymo programos pavadinime vartojamas žodis „modulinė“, pvz., programos pavadinimas „Automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa“, o šios programos modulio pavadinimas „Metalų technologiniai darbai“.

7.3. Mokesčio lengvata taikoma neatsižvelgiant į tai, ar įmokos sumokėtos už pirminį profesinį mokymą, skirtą pirmąją kvalifikacijai įgyti, ar už tęstinį profesinį mokymą, skirtą ne pirmąją kvalifikacijai (ar jos daliai) įgyti. Lengvatos taikymo aspektu taip pat nesvarbu, ar įmokos sumokamos valstybinei, ar nevalstybinei profesinio mokymo mokyklai, įstatymų nustatyta tvarka turinčiai teisę vykdyti profesinį mokymą. Esminė lengvatos taikymo sąlyga yra ta, kad mokomasi pagal formaliąją profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (-jos).

Formaliojo profesinio mokymo programos registruojamos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre (toliau – Studijų, mokymo ir kvalifikacijų registras). Sėkmingai baigusieji formaliojo profesinio mokymo programą, įgyja atitinkamą kvalifikaciją ir jiems išduodamas valstybės pripažįstamas profesinio mokymo diplomas. Baigusieji formaliojo profesinio mokymo programos modulį, įgyja atitinkamą kompetenciją (-jas) ir jiems išduodamas valstybės pripažįstamas pažymėjimas.

Šių dokumentų turinį, formą bei išdavimo tvarką reglamentuoja Profesinio mokymo diplomo ir pažymėjimo turinio, formos ir išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-231 „Dėl Profesinio mokymo diplomo ir pažymėjimo turinio, formos ir išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Formaliojo profesinio mokymo programa (jos modulis) yra skirta įgyti kvalifikacijai (kompetencijai (-joms)), įtrauktai į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą. Besimokantieji pagal formaliąją profesinio mokymo programą (programos modulį) yra laikomi mokiniais ir registruojami Mokinių registre.

7.4. Lengvatos taikymo subjektu laikomas gyventojas, teisės aktų nustatyta tvarka priimtas mokyti ir besimokantis profesinio mokymo mokykloje, turinčioje licenciją vykdyti formalųjį profesinį mokymą, ir įregistruotas Mokinių registre. Tokiu atveju laikomas gyventojas, priimtas į profesinę mokyklą per LAMA BPO sistemą arba profesinio mokymo teikėjo, teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendinančio formalųjį profesinį mokymą, organizuota tvarka (kai profesinio mokymo teikėjo pagrindinė veikla nėra profesinis mokymas).

7.5. Lengvata gali pasinaudoti tiek Lietuvoje, tiek užsienyje besimokantys gyventojai už tuos mokesčius metus, kuriais faktiškai sumokėjo įmokas už formalųjį profesinį mokymą.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas 2020 m. rugsėjo mėn. įstojo į nevalstybinę profesinę mokyklą, turinčią Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos išduotą licenciją vykdyti pirminio profesinio

mokymo programas. Jo mokymai trunka 3 metus ir baigęs mokslus, gyventojas įgis baldžiaus profesinę kvalifikaciją bei gaus valstybės pripažįstamą šią kvalifikaciją patvirtinantį diplomą. Tarkime, už mokslus 2020 m. gyventojas sumokėjo 500 Eur.

Pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs mokesčių administratoriui 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš 2020 metų metinių pajamų gali atimti 500 Eur, jei atimamų išlaidų suma nebus didesnė nei GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatytas dydis.

2. Gyventojas 2020 – 2021 metais Jungtinės Karalystės profesinėje mokymo įstaigoje pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus, įgyjama ugniagesio – gelbėtojo kvalifikacija ir išduodamas tokią kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas. Tarkime, gyventojas už mokslus 2020 m. sumokėjo – 500 Eur, o 2021 m. – 300 Eur.

Pasibaigus atitinkamam mokestiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs mokesčių administratoriui:

- 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo 2020 metų metinių pajamų gali atimti 500 Eur sumą, jeigu ji neviršija GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio;

- 2021 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo 2021 metų metinių pajamų gali atimti 300 Eur sumą, jeigu ji neviršija GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio.

Kai per atitinkamą mokestinį laikotarpį už profesinį mokymą sumokėta įmoka viršija GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatytą dydį, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimta nustatyta dydį neviršijanti įmokos suma (plačiau – GPMĮ 21 str. 3 dalies komentare).

3. Tarkime, gyventojas pasirinko profesinio mokymo mokykloje mokytis pagal formaliąją profesinio mokymo programą „Apdailininko modulinė profesinio mokymo programa“, kurią baigus, jam bus suteikta dažytojo, plytelių klojėjo, tinkuotojo kvalifikacija ir išduotas šią kvalifikaciją patvirtinantis profesinio mokymo diplomą. Už tokį formalųjį profesinį mokymą sumokėta įmoka, neviršijanti GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio, gali būti atimta iš gyventojų atitinkamų metų, kuriais ši įmoka buvo sumokėta, metinių pajamų.

4. Tarkime, gyventojas pasirinko profesinio mokymo mokykloje X mokytis pagal formaliąją profesinio mokymo programą „Automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa“, mokymo modulio pavadinimas - „Metalų technologiniai darbai“. Baigus mokslus, jam bus suteikta atitinkama kompetencija ir išduotas valstybės pripažįstamas pažymėjimas. Už tokį formalųjį profesinį mokymą sumokėta įmoka, neviršijanti GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio, gali būti atimta iš gyventojų atitinkamų metų, kuriais ši įmoka buvo sumokėta, metinių pajamų.

7.6. Įmokoms, sumokėtoms už mokymąsi pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, mokesčio lengvata netaikoma. Besimokantiems pagal neformaliojo profesinio mokymo programas, skirtas tam tikroms kompetencijoms įgyti ar joms tobulinti, jas baigus neišduodamas valstybės pripažįstamas pažymėjimas.

Gyventojas teisės naudotis gyventojų pajamų mokesčio lengvata neįgys ir tuo atveju, kai teisės aktų nustatyta tvarka akredituota vertinimo institucija įvertins šio gyventojų pagal neformaliąją profesinio mokymo programą įgytą kompetenciją kaip kvalifikaciją, nes netenkinama lengvatos taikymo sąlyga, kad išlaidos patirtos „už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą (tokios programos modulį)“.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas (įmonės X vadovas), siekdamas pagerinti savo vadovavimo sugebėjimus, 2020 m. vasario – gegužės mėnesiais lankė 4 mėnesių trukmės vadovavimo kursus, už kuriuos sumokėjo 1500 Eur (iš savo lėšų). Baigęs šiuos kursus, gyventojas gavo valstybės nepripažintą pažymėjimą, liudijantį apie tai, kad jis išklaušė vadovavimo kursus. Šiuo atveju, gyventojas (įmonės X vadovas) negali pasinaudoti pajamų mokesčio lengvata, nes jis mokėsi pagal neformaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus neįgyjama atitinkama kvalifikacija ar kompetencija, neišduodamas valstybės pripažįstamas diplomą ar pažymėjimas.

2. Gyventojas 2020 m. pagal neformaliojo profesinio mokymo programą įgijo 2 kompetencijas, reikalingas apskaitininkės kvalifikacijai įgyti, ir už mokslus sumokėjo 400 Eur. Vyriausybės nustatyta tvarka akredituota vertinimo institucija įvertino šios gyventojų įgytas kompetencijas ir 2021 m. gruodžio 11 d. išdavė kompetencijų įvertinimą patvirtinančius dokumentus.

Gyventoja 2021 m. gruodžio 11 d., gavusi kompetencijų įvertinimą patvirtinančius dokumentus, neįgys teisės naudotis pajamų mokesčio lengvata, nes ji mokėsi pagal neformaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus neįgyjama atitinkama kvalifikacija ar kompetencija (-jos).

3. Gyventojas 2020 m. mokėsi Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos organizuojamuose mokymų kursuose „Specialieji pirminiai kursai vairuotojų mokytojams ir vairavimo instruktoriams“. Nurodytus kursus lankyti yra privaloma, jei siekiama įgyti teisę dirbti vairavimo mokykloje vairuotojų mokytojais ir (arba) vairavimo instruktoriais. Už kursus sumokėjo 390 Eur. Sėkmingai baigus specialius pirminius kursus, išduodama nustatytos formos įskaitų ir egzaminų kortelė, o gyventojas įtraukiamas į asmenų, turinčių teisę dirbti vairuotojų mokytojais, vairavimo instruktoriais arba vairuotojų mokytojais ir vairavimo instruktoriais, sąrašą ir jam suteikiam teisė dirbti vairavimo instruktoriumi.

Už šiuos kursus sumokėta suma negali būti taikoma mokesčio lengvata, nes tai profesinis mokymas pagal neformaliąją profesinio mokymo programą.

8. Lengvatos taikymas siejamas su išlaidų patyrimo faktu įgyjant tam tikrą kvalifikaciją (kompetenciją (-jas)) ar aukštojo mokslo kvalifikaciją ir nesiejamas su formaliojo profesinio mokymo ar studijų baigimo faktu. Atsižvelgiant į tai, tuo atveju, kai gyventojas nebaigia formaliojo profesinio mokymo ar studijų programos ir neįgyja atitinkamos kvalifikacijos ar kompetencijos (-ų), grąžinti lengvatos nereikalaujama, t. y. savo praėjusių mokesčių metų, kuriais naudojosi profesinio mokymo ar studijų lengvata, deklaracijų patikslinti ir sugrąžinti į biudžetą gautą pajamų mokesčio permokos sumą neprivalo.

Pavyzdys

Gyventojas 2020 m. įstojo į vadybos bakalauro studijas, kurias baigęs, įgys bakalauro universitete. Už šias studijas gyventojas 2020 m. sumokėjo – 2000 Eur.

Tarkime, pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, gyventojas pateikė 2020 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir iš savo 2020 metų metinių pajamų atėmė 2000 Eur sumą ir susigrąžino šio mokesčio permoką.

2021 metais pavasarį gyventojas nutraukia studijas.

Šiuo atveju, gyventojas neprivalo tikslinti 2020 metų metinės pajamų mokesčio deklaracijos ir sugrąžinti į biudžetą susigrąžintą pajamų mokesčio permoką už 2020 metus.

Ta pati taisyklė galioja ir profesinio mokymo atveju.

9. Jei už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (paimta paskola iš kredito įstaigos ar Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo (toliau – fondo), tai iš savo 2020 metų ir vėlesnių mokesčių metų metinių pajamų gyventojas galės atimti per atitinkamai 2020 metų ar vėlesnių mokesčių metų mokesčių laikotarpį grąžintą paskolą ar jos dalį (neįskaitant palūkanų).

Pavyzdys

Gyventojas 2020 metais paėmė 5 000 Eur paskolą iš kredito įstaigos įmokoms už savo doktorantūros studijas sumokėti ir 2020 m. rugsėjo 15 d. sumokėjo 2 500 Eur įmoką už 2020 – 2021 mokslo metų rudens semestrą, 2021 m. vasario 15 d. – 700 Eur įmoką už 2021 mokslo metų pavasario semestrą. Tarkime, gyventojas kredito įstaigai 2021 metais grąžino – 800 Eur paskolos dalį (be palūkanų).

Šiuo atveju, pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, gyventojas, pateikęs 2021 metų metinę pajamų mokesčio deklaraciją, iš savo 2021 metų metinių pajamų gali atimti 800 Eur sumą ir perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokesį, jei atimamų išlaidų suma neviršys GPMĮ 21 str. 3 dalyje nustatyto dydžio.

10. Ši lengvata taikoma neatsižvelgiant į paskolos suteikimo momentą ir jos grąžinimo trukmę (t. y. asmuo, baigęs profesinį mokymą ir (ar) studijas, bet dar kelis metus grąžinantis likusias paskolos dalį kredito įstaigai ar fondui, galės sumažinti savo atitinkamų mokesčių laikotarpių apmokestinamąsias pajamas).

11. Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventoją sumokėtas įmokas už profesinį mokymą ar studijas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad mokymasis ar studijos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 3 punkte nustatytas sąlygas: kur jis mokosi ar studijuoja, kokio dydžio įmokos buvo sumokėtos (kokia paskolos už studijas dalis buvo gražinta) per atitinkamą mokestinį laikotarpį ir pan. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos profesinio mokymo teikėjo, aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto, taip pat kredito įstaigos ar atitinkamo studijų fondo išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt.

Atvejais, kada šia mokesčio lengvata gali pasinaudoti ne pats mokinys ar studentas, o kitas asmuo, numatyti GPMĮ 21 str. 2 dalyje (žr. GPMĮ 21 str. 2 dalies komentarą).